

GUIDE TIL AFFALDSSORTERING PÅ SKOLER

Klik herunder, hvis du er
SKOLELEDER

Klik herunder, hvis du er
TEKNISK
PERSONALE

Klik herunder, hvis du er
LÆRER/
PÆDAGOG

Skolen skal i gang med at sortere affald

Skolens affald indeholder genanvendelige materialer – fx papir, glas, plast og metal og madaffald. De fleste affaldstyper betragtes i dag som ressourcer, som skal bruges igen og igen. På den måde kan vi spare energi, vand og nye ressourcer.

Sortering er vejen frem

Derfor er det vigtigt, at affaldet bliver sorteret rigtigt. Opgaven går i al sin enkelthed ud på at implementere sortering af affald på din skole.

I skal forberede jer!

Et nyt affaldssystem kræver ændringer i adfærd og rutiner hos alle på skolen. Hvis affaldssorteringen skal lykkes, er det vigtigt, at alle opgaver er planlagt, kommunikeret og meldt ud i god tid - så alle er forberedte på de nye opgaver.

SKOLELEDER

Som **skoleledelse** er det jeres ansvar at sørge for den overordnede implementering af affaldssortering på skolen. Det vil sige alt fra anskaffelse af beholdere til organisering af affaldstømningen og -afhentning, desuden at alle føler sig informeret og trygge ved de nye rutiner.

CERTIFICERING

Du kan vælge at lade din skole certificere som "Skole der gi'r affald nyt liv". Det kan du læse mere om [HER](#).

TIDSPLAN

Det er en god ide at starte affaldssorteringen efter en ferie, så alle de praktiske ting er på plads, når lærere og elever møder op på skolen igen. [HER](#) kan du se en typisk tidsplan for indføring af sortering på en skole.

ORGANISERING AF AFFALDSSORTERINGEN INDENDØRE

Det er vigtigt hurtigt at beslutte, hvordan affaldshåndteringen på skolen skal foregå. Du kan [HER](#) se metoder til håndtering af affaldet på skoler, og [HER](#) kan du se særlige forhold i din kommune.

INDKØB AF AFFALDSBEHOLDERE

Du kan læse [HER](#), om din kommune kan hjælpe dig med indkøb af affaldsbeholdere. Hvis I selv skal stå for indkøb af affaldsbeholdere, skal I kortlægge, hvilken slags affald der forekommer i de enkelte lokaler. Herefter kan du udarbejde en plan for, hvor mange og hvilke beholdere der skal stå i hvilke lokaler – og så er I klar til at købe affaldsbeholdere. Klik [HER](#) for kortlægning af affald samt indkøb af spande.

SKILTE & SORTERINGSVEJLEDNINGER

Når affaldsbeholderne er købt og stillet frem, skal der skiltes og vejledes, så brugerne nemt kan finde den rigtige affaldsbeholder til deres affald. [HER](#) finder du forslag til skilte med korte forklaringer, diverse vejledninger samt piktogrammer.

KOMMUNIKATION

Interne og eksterne interessenter skal informeres og evt. inddrages i de nye opgaver. [HER](#) finder du en liste over relevante interessenter samt link til diverse infomails.

OM AFFALD & RESSOURCER

Det er en god ide at skabe opmærksomhed omkring opstart af affaldssorteringen, når skolen starter igen efter ferien. Vi opfordrer til, at både elever, lærer og teknisk personale får en introduktion til den nye affaldshåndtering. [HER](#) har vi samlet relevant viden om affald & ressourcer.

HÅNDTERING AF AFFALD UDENFOR

Hvis din skole er med i den kommunale tømningsordning, kan du se [HER](#), hvilke muligheder der i din kommune.

Hvis din skole ikke er med i en kommunal ordning, skal I selv sørge for at få en aftale med en renovatør, som kan hente det sorterede affald. Affaldet skal opbevares og afhentes i de containere, renovatøren stiller til rådighed. Når I begynder at sortere i flere affaldstyper, er der også brug for flere affaldscontainere. Nye aftaler med kommunen/renovatøren om containere og afhentning kan være tidskrævende, så vi opfordrer til at starte dette i god tid. Det er også en mulighed, at I selv transporterer affaldet til jeres lokale genbrugsplads, læs mere om det [HER](#).

Teknisk personale

Som **teknisk personale** vil du højst sandsynlig være involveret i eller ansvarlig for det praktiske arbejde med affaldssortering på skolen.

Listen her til højre kan forhåbentlig være med til at lette arbejdet.

ORGANISERING AF AFFALDSSORTERING INDENDØRS

Sammen med skoleledelsen skal det hurtigt besluttes, hvordan affaldshåndteringen (indsamling, opbevaring og afskaffelse) skal foregå på skolen – altså hvem gør hvad?

[HER](#) kan du se forskellige metoder til håndtering indendørs.

[HER](#) kan du se, hvordan affald i skoler og institutioner skal håndteres i din kommune.

INDKØB AF AFFALDSBEHOLDERE

Der skal bestilles og købes de rigtige beholdere til indsamling af det sorterede affald. Derfor skal der laves en kortlægning af, hvilke slags affald der forekommer i de enkelte lokaler, samt hvilke beholdere I skal bruge. Klik [HER](#) for inspiration til kortlægning af affald samt indkøb af spande. Her kan du se, om din kommune kan hjælpe dig med indkøb af affaldsbeholdere.

SKILTE & SORTERINGSVEJLEDNINGER UDENDØRS

Når affaldsbeholderne er købt og stillet frem, skal der skiltes og vejledes, så alle nemt kan finde den rigtige affaldsbeholder til deres affald. [HER](#) finder du forslag til illustrerede skilte med korte forklaringer om sortering, diverse vejledninger samt piktogrammer.

KURSUS

Arbejder du som teknisk personale, har du mulighed for at komme på kursus om affald og ressourcer. Du kan få mere information om kurserne ved at henvende dig [HER](#).

LÆRER/ PÆDAGOG

Som **lærer/pædagog** har du en vigtig rolle i forhold til at få eleverne til at sortere deres affald. Du er deres rollemodel og kan være med til at sørge for, at eleverne får nogle gode sorteringsvaner. Det er derfor vigtigt at vide noget om affald og ressourcer.

LAD UNDERVISNING OG HVERDAGS- PRAKTIK GÅ HÅND I HÅND

Du kan med fordel lade affaldssortering blive en del af din undervisning. Her på siden kan du få inspiration til, hvordan du kan inddrage affaldssortering i din undervisning.

UNDERVISNING I AFFALD

Herunder har vi samlet viden om affald og undervisning, der kan hjælpe jer i gang.

Besøg AffaldPlus og YderZonen: www.yderzonen.dk

Find undervisningsmateriale her: www.affald.dk

Læs om affaldsordninger i din kommune: Næstved, Vordingborg, Sorø, Slagelse, Ringsted og Faxe.

Læs om jeres lokale affaldsselskab AffaldPlus: www.affaldplus.dk

Bliv certificeret som "Skole der gi'r affald nyt liv", Klik [HER](#).

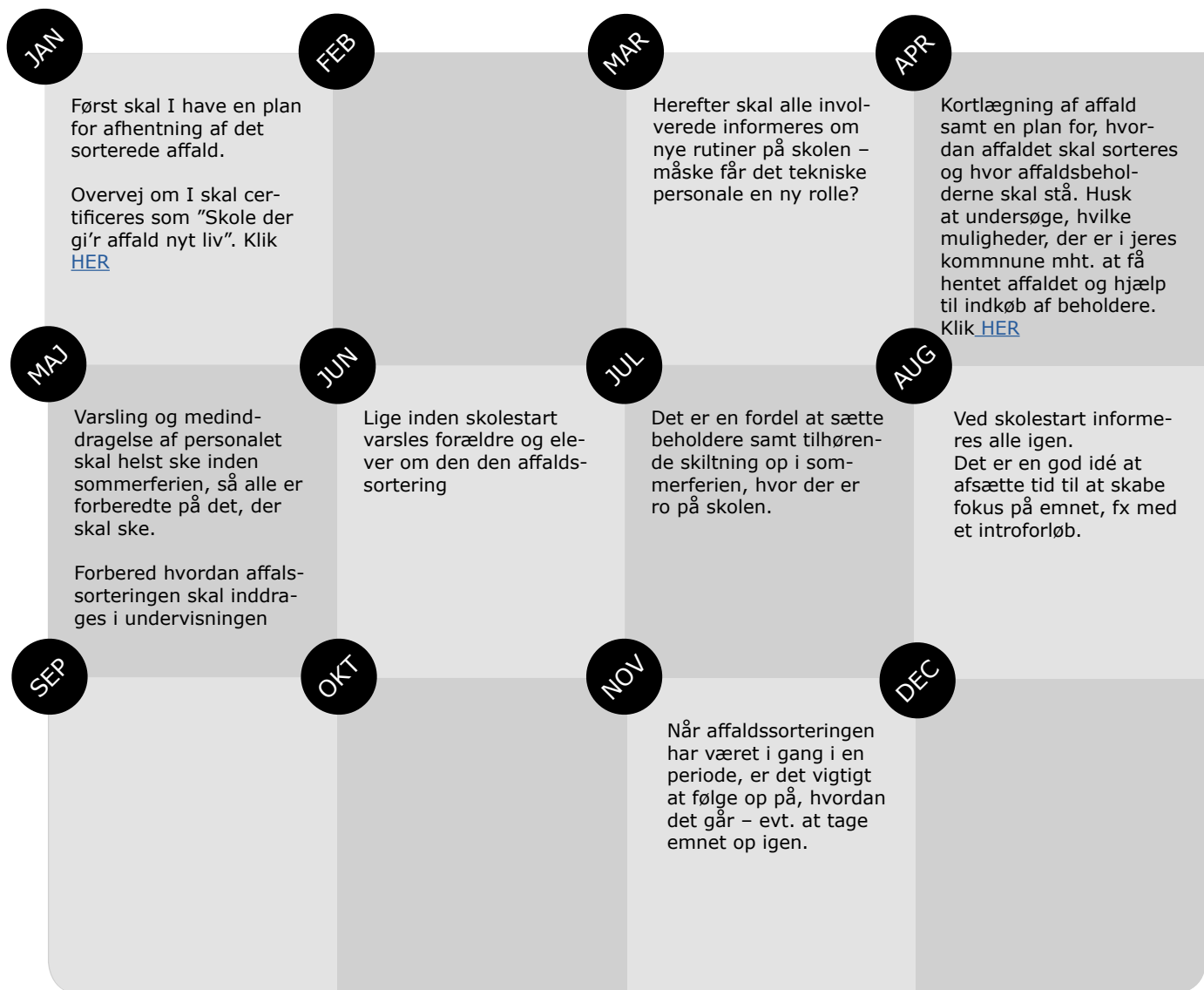
Det er en mulighed for en gruppe af medarbejdere på skolen at besøge AffaldPlus og YderZonen for at få viden om ressourcehåndtering og inspiration til, hvordan I kan bruge YderZonens undervisningstilbud. Kontakt YderZonen, klik [HER](#)

TIDSPLAN

Det er en god ide at starte selve affaldssorteringen efter sommerferien, så alle de praktiske ting er på plads, når lærere, elever og andre møder op på skolen igen. Det betyder, at forberedelsen skal gå i gang allerede i januar.

Her kan du se et forslag til en tidsplan for implementering af sortering på en skole. Husk at der altid er forskellige forhold at tage hensyn til.

ORGANISERING AF AFFALDSSORTERINGEN

Når I går i gang med sortering på skolen, vil I opleve, at der kommer nye opgaver. Det er vigtigt, at finde ud af, hvem der løser disse opgaver og hvordan – altså hvordan I organiserer jeres affaldshåndtering.

AffaldPlus anbefaler to simple modeller for håndtering af affaldet:

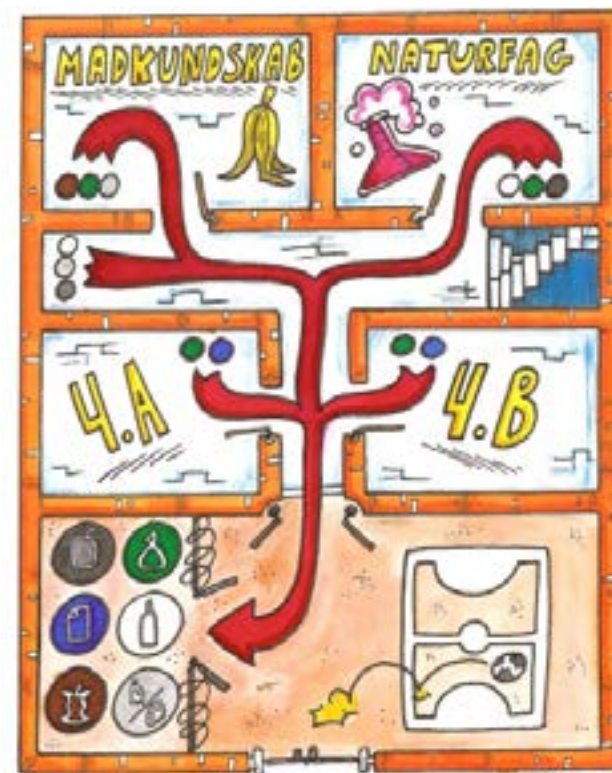
1. Når eleverne har sorteret affaldet i klasselokalerne, tømmer klasseduksene affaldet over i beholdere – såkaldte dropstations - opstillet på gangarealerne. Teknisk personale eller pedeller tømmer så affaldet fra dropstations over i de relevante affaldscontainere i affaldsgården.

eller

2. Når eleverne har sorteret affaldet i klasse, tømmer klasseduksene affaldet direkte ud i de relevante affaldscontainere i affaldsgården.

Affald fra andre lokaler kan håndteres af teknisk servicepersonale.

Det er muligt, at ovennævnte modeller ikke kan benyttes på din skole af forskellige grunde. Se [HER](#), hvilke muligheder der er i din kommune.

	OPGAVE	Tømme affaldsbeholdere fra klasselokaler	Tømme affaldsbeholdere fra faglokaler	Tømme dropstations	Rengøring og vedligeholdelse af materiel	Eftersortering
	ANSVARLIG	Elever, lærere, teknisk personale	Lærere, teknisk personale	Større elever, teknisk personale	Teknisk personale	Teknisk personale

Herover ser du en liste over typiske opgaver og bud på, hvem der kan være ansvarlige for dem.

INDKØB AF AFFALDSBEHOLDERE

Skolen skal sortere alle affaldstyper, men det er ikke alle affaldstyper, der forekommer i alle lokaler. Se [HER](#), hvordan jeres kommune anbefaler jer at sortere jeres affald og om de kan hjælpe jer med indkøb af affaldsbeholdere.

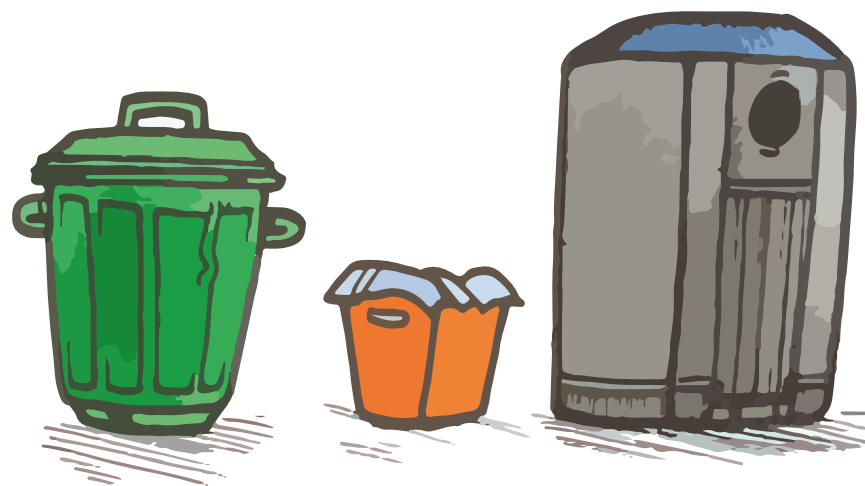
Når I har besluttet jer for, hvordan I organiserer jeres affaldssortering, er I klar til at købe beholdere til sorteringen. I skal udarbejde en plan for, hvor mange og hvilke beholdere der skal placeres i lokalerne – herefter er I klar til at bestille jeres beholdere.

Hvis du klikker HER, finder du en liste over typiske lokaler på en skole samt det almindeligt forekommende affald i disse lokaler. Brug den til at kortlægge hvilken slags affald I har på skolen, og derved hvilke beholdere I har brug for.

Den teknisk serviceleder/pedellen på skolen har konkret kendskab til håndtering af affald på skolen og kan afklare behovet for beholdere i de enkelte lokaler, undersøge markedet for og komme med forslag til indkøb af det relevante materiel.

Når I vælger beholdere, er det vigtigt, at børn og andre brugere tydeligt kan se forskel på beholderne til de respektive fraktioner. Det kan fx gøres med farvede spande eller store klistermærker på beholderne. Samtidig er det vigtigt at benytte den samme metodik på hele skolen. På den måde undgår man fejlsorteringer som følge af, at eleverne møder forskellige måder at skilte og sortere på.

I kan printe ikoner og skilte [HER](#).

SKILTE & SORTERINGSVEJLEDNINGER

Når spande og beholdere er bestilt og opstillet i skolens lokaler, skal der markeres og skiltes, så brugerne nemt kan finde den rigtige spand/beholder.

Det er vigtigt at bruge samme skilte til de samme spande/beholdere, så brugerne nemt kan navigere og identificere den rigtige spand, når de bevæger sig rundt i de forskellige lokaler på skolen.

Vi har udarbejdet skilte, sorteringsvejledninger og piktogrammer, som kan bruges ved de forskellige opsamlingssteder og/eller påklistres spande og beholdere. Du kan frit printe disse ud efter skolens behov.

Du kan finde alt materialet [HER](#).

KOMMUNIKATION

Når skolen går i gang med nye rutiner – såsom sortering af affaldet – er det vigtigt at informere og evt. inddrage alle interessenter i de nye opgaver.

Følgende interessenter vil være relevante:

Lærere/pædagoger
Teknisk personale
Forældre
Elever

Det er en god idé at varsle skolens lærer/pædagoger allerede om foråret, så de har mulighed for at tænke affald og bæredygtighed ind i planlægning af skoleåret.

Du finder en skabelon til infomails til lærere/pædagoger [HER](#). Her finder du også et dokument med information om sortering samt relevante links til undervisningstilbud og -materialer, som du kan vedlægge din infomail.

Det tekniske personale bør inddrages fra starten af processen. De sidder allerede inde med den største viden om de eksisterende affaldsrutiner på skolen – og kan ende med at blive dem, der bærer projektet igennem.

Forældre og elever foreslås varslet inden sommerferien og igen ved skolestart efter ferien. Du finder en skabelon til infomail til forældre

[HER](#).

AFFALD & RESSOURCER

Nu skal skolen i gang med at sortere deres affald. Derfor er det vigtigt, at alle – både lærere, elever og teknisk personale – ved lidt om, hvorfor vi gør det, hvordan vi gør det og hvor det hele ender henne.

LÆRERE / PÆDAGOGER

Som lærer og pædagog har man den primære kontakt til eleverne. Det er vigtigt at blive inddraget tidligt i processen, så man kan planlægge eventuelle undervisningstimer, oplæg, temadage og lignende aktiviteter.

Viden om affald og ressourcer indgår i læseplanen i de nye fællesmål for faget Natur-teknologi. Nedenfor finder du links til forskellige undervisningsmaterialer, som du kan bruge i din planlægning.

På www.affald.dk, som er lavet i samarbejde med en række affaldsselskaber, kan du finde mere viden om affald.

Alle vores materialer er gratis - enten som download fra nettet eller som klassesæt til skolerne i vores ejerkommuner.

Lad dine elever besøge jeres lokale affaldsselskab. Læs mere www.yderzonen.dk

Har du ønsker om et affaldsfagligt kursus for medarbejdere, er du velkommen til at sende en mail med dine ønsker og oplysninger til YderZonen, klik [HER](#)

TEKNISK PERSONALE

Har du ønsker om et affaldsfagligt kursus for rengøring, pedeller og teknisk personale, er du velkommen til at sende en mail med dine ønsker og oplysninger til YderZonen, klik [HER](#).

ELEVER

Det er en god ide at få skabt opmærksomhed omkring affaldssortering, når skolen starter efter ferien. Selvom der er blevet sendt information til alle, er det ikke alle der kan huske, hvad der skal ske, og hvem der gør hvad. Opstart af sortering på skolen kræver introduktion og oplæring, opfølgning og optimering af systemet.

Kick-off

Nogle af eleverne kender allerede til affaldssortering hjemmefra og kan umiddelbart sortere affaldet korrekt. Andre elever skal oplæres og motiveres.

Vi foreslår en eller flere af nedenstående aktiviteter:

- Fælles morgensamling for hele skolen (lige efter ferien) hvor der fortælles om den nye affaldssortering, og hvorfor det er vigtigt at sortere.
- Oplæg for hele skolen eller udvalgte klasser besøger YderZonen, klik [HER](#)
- En lektion om affald og sortering i klassen i dagene omkring skolens opstart af sorteringen. Få inspiration på www.affald.dk.

OPFØLGNING

Når det nye system er introduceret og de første udfordringer med oplæringen er overstået, skal elever såvel som voksne motiveres og fastholdes i korrekt håndtering af affaldet. Nedenstående er forslag til aktiviteter, som du og/eller dine medarbejdere kan iværksætte:

Vi vil først og fremmest foreslå, at I bliver certificeret som "Skole, der gir affald nyt liv. Det er et godt redskab til at vedligeholde processen. Desuden vil vi anbefale jer at lave en plan for, hvornår og i hvilke undervisningsammenhæng, skoleklasser på alle årgange besøge YderZonen og kommer ud og se, hvordan affaldets håndteres uden for skolen.

- Klassevis "regnskab" om, hvad og/eller hvor meget, der bliver smidt ud.
- Temadage eller emneuge om affald og miljø (se listen over undervisningsmateriale og aktiviteter)
- Konkurrencer om hvem der sorterer bedst?
- "Skraldebander" eller "skraldeobservatører" – udvalg af elever fra forskellige klasser/trin, som fungerer som kvalitetskontrol eller hjælpere, som kan samarbejde med teknisk servicepersonale.
- "Skraldeguiden" der går rundt på skolen i de store frikvarterer.
- Skiftende events med film eller små opgaver i klasserne.
- Særlig indsats for dem der har opgaven, så det bliver sjovt og noget særligt at være "dem der skal ned med skraldet".
- Klassens egen sorteringsvejledning, som kan hænge på væggen.
- Klassequiz om hvem der ved mest om affald, og hvad der skal i hvilke spande.

Sorteringsguiden er udviklet i samarbejde med Vestforbrænding

VESTFORBRÆNDING

AffaldPlus+
GENBRUG OG ENERGİ